

വികസനപ്രക്രിയയും പ്രചരണമാധ്യമങ്ങളും

കോന്നിയൂർ ആർ.നരേന്ദ്രനാഥ്

(കഴിഞ്ഞലക്കം തുടർച്ച)

ചലച്ചിത്രം ശക്തമായ ഒരു പ്രചാരണ മാധ്യമമാണെന്ന കാര്യം എടുത്തുപറയേണ്ടതില്ല. ശബ്ദവും ചിത്രവുമാണ് എഴുത്തിനേക്കാൾ എളുപ്പത്തിൽ ഹൃദയത്തിൽ ചെന്നെത്തുന്നത്. എഴുത്തിന്റെ സത്തയെപ്പോലെയല്ല. ചിത്രത്തിലും ഉൾക്കൊള്ളുന്നതുമുണ്ട്. എഴുത്തും ആശയത്തെ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിനുള്ള കൃത്രിമമായ സാങ്കേതിക സംവിധാനമാണ്. കൃത്രിമമായ സാങ്കേതികസംവിധാനത്തിന്റെ താങ്ങിലല്ലാതെ ആശയത്തെ പകർന്നുകൊടുക്കുന്ന ഏർപ്പാട് ആദികാലം മുതൽ മനുഷ്യർ സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. മനുഷ്യനെ എന്നും സ്വാധീനിച്ചു പുതിയ ലോകത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്നതിൽ വാണിക്ക് സംഭാവനയെത്തിയതും എന്നും സാധിച്ചിരുന്നു. വാണിയും ചിത്രവും സമ്മേളിപ്പിച്ചു ആധുനികശാസ്ത്രം ഒരുക്കുന്ന സാങ്കേതിക കലയാണ് ചലച്ചിത്രം. അതുകൊണ്ടാണ് ചലച്ചിത്രം അതിശക്തമായ ഒരു പ്രചാരണമാധ്യമമായി വളർന്നിരിക്കുന്നത്. ഈ കരുത്ത് കണ്ടെത്തിക്കഴിഞ്ഞിട്ടും ഈ മാധ്യമത്തെ വിനോദത്തിനും ഒരതിർത്തിവരെ സാംസ്കാരികാശയവിനിമയ

യത്തിനും വേണ്ടിയാണ് മുഖ്യമായി പ്രയോജനപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത് ഇത് പ്രത്യേകിച്ചു ഇന്ത്യയിലെ അവസ്ഥയിൽ സത്യമാണ്. ചലച്ചിത്രങ്ങളെ നമ്മുടെ സാങ്കേതികവേണ്ടി ഇവിടെ രണ്ടു വിഭാഗങ്ങളായി വീതിച്ചിരിക്കാം. 1. ഫീച്ചർ അഥവാ കഥാചിത്രങ്ങൾ. 2. ഡോക്യുമെന്ററികൾ ചിത്രീകരണങ്ങൾ. ഇതിൽ രണ്ടാമത്തെ വകുപ്പിൽപ്പെടുന്ന ചിത്രീകരണങ്ങളാണ് മുഖ്യമായും വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളെയും വിജ്ഞാന പുരോഗതിയേയും മറ്റും വിശദമായി അവതരിപ്പിക്കാൻ സ്വീകരിക്കാറുള്ളത്. കഥാചിത്രങ്ങളിലും പരോക്ഷമായി ഈ കാര്യങ്ങൾ പ്രതിപാദിക്കാവുന്നതാണെന്ന വസ്തുത വിസ്മരിക്കുന്നില്ല. ചിലപ്പോൾ പ്രചാരണ പ്രക്രിയയിൽ അവയാകാം കൂടുതൽ പ്രയോജനപ്പെടുന്നതും. ജീവിതഗന്ധിയും ബന്ധിയുമായ വിധത്തിൽ വിജ്ഞാനത്തെ വ്യാഖ്യാനിച്ചു വിവരിക്കുമ്പോൾ കൂടുതൽ സ്വീകാര്യമായിത്തീരും.

ഹൃദയാവർത്തികളെ വിപുലമായ വകുപ്പിൽപ്പെടുന്ന ഡോക്യുമെന്ററികൾ മാത്രമേ ഇവിടെ ചിത്രീകരിക്കേണ്ടതാകൂ (ശേഷം 6-ാം പേജിൽ)

വികസനപ്രക്രിയയും പ്രചരണ മാധ്യമങ്ങളും

(3-ാം പേജിൽനിന്നും തുടർച്ച)

നാവികസേനയുടെയും ആധികാരികങ്ങളായ കണക്കുകൾ സൂചിപ്പിക്കുന്നത് ഇത്തരത്തിൽ പാടിപ്പിടിച്ചെടുത്ത ചിത്രങ്ങളുടെ എണ്ണം സെൻസർബോർഡ് അംഗീകരിച്ചവ 535 ആയിരുന്നു. ഇതിൽ 398 എണ്ണം ഡോക്യുമെന്ററികളും 237 എണ്ണം ന്യൂസ് റിവ്യൂകളായിരുന്നു. രാജ്യത്തു സംഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന വികസനപ്രവർത്തനങ്ങളെക്കുറിച്ചും മറ്റാരുമില്ലാത്ത പ്രതിപാദിക്കുന്ന ചലച്ചിത്രങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിൽ ലാഭമേറിയ ലക്ഷ്യം പ്രവർത്തിക്കുന്നവർക്ക് താൽപര്യം സ്വാഭാവികമായി ഉണ്ടാകുന്നതല്ല. അതിനാൽ മുഖ്യമായും ഈ പ്രവർത്തനം ലക്ഷ്യമാക്കി പ്രവർത്തിക്കുന്ന സംഘടനകളും സ്ഥാപനങ്ങളും ഏറ്റെടുത്തേ പറ്റൂ. സർക്കാരിന്റെ പദ്ധതികളെ സംബന്ധിക്കുന്ന പ്രസക്തങ്ങളായ വസ്തുതകൾ ബഹുജനശ്രദ്ധയിൽ കൊണ്ടുവരുന്നതിന് ചലച്ചിത്രങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുവാൻ കേന്ദ്രസർക്കാരിന്റെ ഫിലിം ഡിവിഷൻ 1948 ൽ രൂപീകൃതമായി. അതിനുശേഷം ഇന്നേവരെയായി ആ വകുപ്പുകാർ തയ്യാറാക്കിയ ചിത്രങ്ങളാണ് മുഖ്യമായും പദം ചിത്രീകരണത്തിനുള്ളതും മറ്റും കേന്ദ്രമാക്കി ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ളവയിൽ ഏറിയ എണ്ണവും. അവർ ചുമതലപ്പെടുത്തുന്ന സ്വകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങളും വ്യക്തികളും ഇതിൽ വ്യാപൃതരാകുന്നുമുണ്ട്. കേന്ദ്ര സർക്കാരിനെപ്പോലെ സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളും ഈ രംഗത്തു കടന്നുവന്നിട്ടുണ്ട്. കേരളത്തെപ്പോലെ ചലച്ചിത്ര വികസന കോർപ്പറേഷൻ സംഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള മറ്റൊരു ഏഴു സംസ്ഥാനങ്ങളും ഇവയിൽപ്പെടും. വികസനപദം ചിത്രീകരണത്തിലുമായി നടപ്പാക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന വിവിധ സർക്കാർ വകുപ്പുകളുടെയും സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെയും അഭിപ്രായങ്ങളും ആവശ്യങ്ങളും സമാഹരിച്ച് ഒരു നിശ്ചിത പരിപാടിപ്രകാരമാണ് ഫിലിം ഡിവിഷൻ സംവിധാനം ചെയ്തു നിർമ്മിക്കേണ്ട ചിത്രങ്ങളെക്കുറിച്ചു തീരുമാനമെടുക്കാറുള്ളത്. 1973-74 ലെ ഏപ്രിലിനോടടുത്ത റിപ്പോർട്ട് പ്രകാരം (ഫിലിം റിവിയൂ എസ്റ്റിമേറ്റ്) അന്ന് ആണ്ടിൽ ഇരുപത്തിയഞ്ചു ശതമാനം ചിത്രങ്ങളോളം സ്വകാര്യനിർമ്മാതാക്കളെ ഏൽപ്പിക്കുന്ന നയമായിരുന്നു. അത് ക്രമേണ അൻപതു ശതമാനത്തോളമാക്കാനും ലക്ഷ്യം വച്ചിരുന്നു. ഡോക്യുമെന്ററികൾ ചിത്രീകരണത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയെന്നതായിരുന്നു ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനം. ലക്ഷ്യം ഇതായിരുന്നെങ്കിലും പ്രതിക്ഷിപ്ത വിജയം നേടാൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ടോയെന്ന് സംശയമാണ്. ആധികാരികമായ കണക്കുകൾ പ്രകാരം 1976-77 ൽ 40 സ്വകാര്യനിർമ്മാതാക്കളുടെ ചിത്രങ്ങൾ സമ്പാദിക്കാൻ ഇടയായി. 1978-79 ൽ ഇത് 21 മാത്രമായിരുന്നു. സ്വകാര്യനിർമ്മാതാക്കളിൽ നിന്ന് വിലയേറിയത് 1974-75-ൽ 12 ആയിരുന്നു. 1978-79-ൽ അത് ഏഴായി. ലക്ഷ്യം നേടാൻ സാധിച്ചതായി ഈ കണക്കുകൾ കാണിക്കുന്നില്ല.

യത്തിലെ

വേതനം നൽകണം. ഇങ്ങനെയൊക്കെയായാൽ ടെലിവിഷൻ കിട്ടപ്പോകുമെങ്കിലുമില്ലാത്ത ജീവിതമാർഗ്ഗമില്ലാത്ത ഒരൊറ്റ ഭാരതീയനും കാണില്ല. ഇതൊക്കെതന്നെ അഴിമതിയുടെ കറ പുരളാതെ, ആത്മാർത്ഥമായിത്തന്നെ നോക്കുകയും വേണം. വിപ്ലവകരമായ ഇത്തരം നീക്കങ്ങൾക്ക് ആദ്യമൊക്കെ കടുത്ത എതിർപ്പുകളുണ്ടാവും. എന്നാൽ, അല്പം ഏകാധിപത്യവ്യവസ്ഥയുള്ള ജനാധിപത്യത്തിലൂടെ ഇതു നടപ്പിലായാൽ അതൊരു വൻവിജയമായിരിക്കും. ആദ്യത്തെ 'ജനാധിപത്യ സോഷ്യലിസം'ത്തിന്റെ ഉദയമായിരിക്കും അത്.

രാജ്യത്തു സോഷ്യലിസം വരണമെങ്കിൽ അതിനു കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടികൾ അധികാരത്തിൽ വരണമെന്നില്ല. രാജ്യത്തെ, സ്റ്റേഫിക്സ എന്ന ജനങ്ങളെ സ്റ്റേഫിക്സ വ്യക്തികളും പ്രസ്ഥാനങ്ങളും, മതി. ലോകത്തുള്ള പല 'കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് സോഷ്യലിസങ്ങളും' പൂർണ്ണവിജയമല്ല. വ്യക്തിസ്വാതന്ത്ര്യത്തിലും, സ്വത്തുസ്വാതന്ത്ര്യത്തിലും മതസ്വാതന്ത്ര്യത്തിലും അധിഷ്ഠിതമായ ഒരു പുതിയ ജനാധിപത്യ സോഷ്യലിസമാണ് നമുക്ക് വേണ്ടത്. ഇങ്ങനെയുള്ള പുതിയ ഭരണക്രമത്തിൽ, നക്സലിസത്തിനോ, അങ്ങനെയൊരു ചിന്താഗതിക്കുതക്കതയോ സ്ഥാനമില്ല. ഉദ്യോഗസ്ഥതലങ്ങളിലെ അഴിമതിയും, കൊള്ളയും ശക്തമായിത്തന്നെ തടയണം. അതിന് നിയമങ്ങൾ കറേക്കുടി കർശനമാക്കുകയും, അതിനനുസരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കാൻ അധികൃതരെ തയ്യാറാക്കുകയും വേണം. ഇതൊക്കെതന്നെ സാധിക്കണമെങ്കിൽ, ആത്മാർത്ഥതയുള്ള, ത്യാഗസന്നദ്ധതയുള്ള ഒരു 'ടി' തന്നെ വേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. പരിശ്രമിക്കാമെങ്കിൽ, കോൺഗ്രസ്സിനും ശ്രീമതി ഗാന്ധിക്കും ഇതിനു കഴിയും. ഇന്ന്, അവരെക്കൊണ്ടേ ഇതിനു കഴിയൂ.

ഇന്റലിജന്റ്, കോൺഗ്രസ്സിനോ ഇതിനു കഴിഞ്ഞില്ലെങ്കിൽ, ഒരു പക്ഷെ, ഇതു നാളെ അവരെ പിന്തുണച്ച ജനം, അവരെ തള്ളിപ്പറയും. അതൊരു പക്ഷെ, രാഷ്ട്രീയ വനവാസത്തിലേക്ക് കോൺഗ്രസ്സിനെ തള്ളിയിടാനും മതി. ആറൊമ്പ്റ്റിന്റെ പിന്തുണയുള്ള ഭാരതീയ ജനതാപാർട്ടിയുടെയും, ദൈവദേശിക പിന്തുണയുള്ള മറ്റൊരു തിരഞ്ഞെടുക്കലുമോ കൈകളിലേക്കാവും രാജ്യം ചെന്നെത്തുക. രാജ്യത്തെ രക്ഷിക്കാൻ, മറ്റൊരു കാര്യം ശ്രീമതി ഗാന്ധി ഇന്നു വാധ്യസ്ഥയാണ്. കാരണം, ജനങ്ങൾ അവർലർപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന വിശ്വാസംതന്നെ.

ന കേന്ദ്രസർക്കാരിന്റെ ഫിലിം ഡിവിഷൻ 1948 ൽ രൂപീകൃതമായി. അതിനുശേഷം ഇന്നേവരെയായി ആ വകുപ്പുകാർ തയ്യാറാക്കിയ ചിത്രങ്ങളാണ് മുഖ്യമായും പദം ചിത്രീകരണത്തിനുള്ളതും മറ്റും കേന്ദ്രമാക്കി ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ളവയിൽ ഏറിയ എണ്ണവും. അവർ ചുമതലപ്പെടുത്തുന്ന സ്വകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങളും വ്യക്തികളും ഇതിൽ വ്യാപൃതരാകുന്നുമുണ്ട്. കേന്ദ്ര സർക്കാരിനെപ്പോലെ സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളും ഈ രംഗത്തു കടന്നുവന്നിട്ടുണ്ട്. കേരളത്തെപ്പോലെ ചലച്ചിത്ര വികസന കോർപ്പറേഷൻ സംഘടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള മറ്റൊരു ഏഴു സംസ്ഥാനങ്ങളും ഇവയിൽപ്പെടും. വികസനപദം ചിത്രീകരണത്തിലുമായി നടപ്പാക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന വിവിധ സർക്കാർ വകുപ്പുകളുടെയും സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെയും അഭിപ്രായങ്ങളും ആവശ്യങ്ങളും സമാഹരിച്ച് ഒരു നിശ്ചിത പരിപാടിപ്രകാരമാണ് ഫിലിം ഡിവിഷൻ സംവിധാനം ചെയ്തു നിർമ്മിക്കേണ്ട ചിത്രങ്ങളെക്കുറിച്ചു തീരുമാനമെടുക്കാറുള്ളത്. 1973-74 ലെ ഏപ്രിലിനോടടുത്ത റിപ്പോർട്ട് പ്രകാരം (ഫിലിം റിവിയൂ എസ്റ്റിമേറ്റ്) അന്ന് ആണ്ടിൽ ഇരുപത്തിയഞ്ചു ശതമാനം ചിത്രങ്ങളോളം സ്വകാര്യനിർമ്മാതാക്കളെ ഏൽപ്പിക്കുന്ന നയമായിരുന്നു. അത് ക്രമേണ അൻപതു ശതമാനത്തോളമാക്കാനും ലക്ഷ്യം വച്ചിരുന്നു. ഡോക്യുമെന്ററികൾ ചിത്രീകരണത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയെന്നതായിരുന്നു ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനം. ലക്ഷ്യം ഇതായിരുന്നെങ്കിലും പ്രതിക്ഷിപ്ത വിജയം നേടാൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ടോയെന്ന് സംശയമാണ്. ആധികാരികമായ കണക്കുകൾ പ്രകാരം 1976-77 ൽ 40 സ്വകാര്യനിർമ്മാതാക്കളുടെ ചിത്രങ്ങൾ സമ്പാദിക്കാൻ ഇടയായി. 1978-79 ൽ ഇത് 21 മാത്രമായിരുന്നു. സ്വകാര്യനിർമ്മാതാക്കളിൽ നിന്ന് വിലയേറിയത് 1974-75-ൽ 12 ആയിരുന്നു. 1978-79-ൽ അത് ഏഴായി. ലക്ഷ്യം നേടാൻ സാധിച്ചതായി ഈ കണക്കുകൾ കാണിക്കുന്നില്ല.

ഭാരതത്തിലെ ജനങ്ങളിൽ എണ്ണപതുശതമാനത്തോളം ഗ്രാമങ്ങളിൽ പാർക്കുന്നവരാണ്. ജനങ്ങളിൽ 80 ശതമാനത്തോളം ഭരിതരേഖയ്ക്കുതാഴെക്കഴിയുന്ന. വികസന പ്രക്രിയ വിജയിക്കണമെങ്കിൽ ഇവരെ മുഖ്യമായി കണക്കിലെടുക്കാതെ വയ്യ. വികസന പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഇവർക്കുള്ള താൽപ്പര്യവും ഭാഗഭാഗിത്വവും ഉറപ്പുവരുത്താതെയും കഴിയുകയില്ല. അവരുടെ അഭ്യർത്ഥനയിനായി ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ള പരിപാടികളെക്കുറിച്ച് ബോധവാന്മാരാക്കുകയാണ് ആദ്യത്തെ പടി. പദ്ധതിയുടെ നേട്ടങ്ങളുടെ പട്ടികയെക്കുറിച്ചും അവമാണെന്നു ആത്മാർത്ഥമായ വിശ്വാസം അവരിൽ വരുത്തിയാൽ, പദം ചിത്രീകരണത്തിൽ പ്രസക്തിയും പ്രാധാന്യവും ഉള്ളവയാണെന്ന് വിശ്വസിക്കും. ആ വിശ്വാസം അത്തരം പരിപാടികളിൽ അവരുടെ ഭാഗഭാഗിത്വം ഉറപ്പുവരുത്തുകയും ചെയ്യും.

ചലച്ചിത്രങ്ങൾ കൊണ്ട് ശരിയായ പ്രയോജനം വരുത്താൻ സാധിക്കണമെങ്കിൽ ചില കാര്യങ്ങൾ ശ്രദ്ധിക്കാതെ സാധിക്കുകയില്ല. എന്തൊക്കെ പദം ചിത്രീകരിക്കണം ഉൾക്കൊള്ളാത്ത പ്രചാരണം ആവശ്യമായിട്ടുള്ളതെന്ന് ആദ്യം തീരുമാനിക്കണം. അതിന് ആധികാരികങ്ങളായ സ്ഥിതിവിവരങ്ങൾ ശേഖരിച്ച്, നിശ്ചിതമായ വിഭാഗങ്ങൾ ലക്ഷ്യം വച്ചുകൊണ്ടുള്ള ചിത്രങ്ങൾ നിർമ്മിക്കപ്പെടണം. ഇതിനു ശരിയായ പഠനങ്ങൾ ഒഴിച്ചുകൂടാവുന്നതല്ല. ജനപങ്കാളിത്തം യഥാർത്ഥരൂപത്തിൽ ഉള്ള പദം ചിത്രീകരണത്തിൽ ചിത്രങ്ങളുണ്ടാകുമ്പോൾ, അത് അത്തരത്തിലുള്ള പങ്കാളിത്തത്തിന് അന്ത്യരൂപം പ്രേരിപ്പിക്കും. ഇതിന് ചിത്രനിർമ്മാതാവ് ജനങ്ങളുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ അറിയുന്ന ആളായിത്തീർന്നാൽ മാത്രം പോരും. അയാൾ അവരുടെ പങ്കാളിയും ആയിരിക്കണം. ഇത്രയുമായാൽ കാര്യം അവസാനിക്കുന്നില്ല. ചലച്ചിത്രം കാ

(ശേഷം 7-ാം പേജിൽ)

വികസനപ്രക്രിയയും പ്രചരണ മാധ്യമങ്ങളും

കോന്നിയൂർ ആർ. നരേന്ദ്രനാഥ്

(കഴിഞ്ഞ ലക്കം തുടർച്ച)

ഏറ്റവും ചെലവു ചുരുങ്ങിയതും അതേസമയം ഏറ്റവുമധികം ആളുകൾക്ക് പ്രാപ്യവുമായ ബഹുജന മാധ്യമമാണ് റേഡിയോ. ട്രാൻസിസ്റ്ററിന്റെ രംഗപ്രവേശത്തോടെ റേഡിയോ ഏതാണ്ട് എല്ലാവർക്കും ലഭിക്കത്തക്കവിധത്തിൽ വില കുറയുകയും ചെയ്തു. വിലയിടിഞ്ഞതിനാൽ പാതികമായി ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാനുള്ള അതിന്റെ സൗകര്യം വർദ്ധിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. സ്വാതന്ത്ര്യത്തോടെ അതു് കൈയിൽ കൊണ്ടുനടക്കാം. ലഘുവായ വൈദ്യുതിയുൽപ്പാദിപ്പിക്കുന്ന ബാറ്ററിയെങ്കിലും കൊണ്ട് കാര്യക്ഷമമായി പ്രവർത്തിപ്പിക്കാം. മറ്റുള്ളവർക്ക് ഒരുവിധത്തിലും അസൗകര്യമുണ്ടാക്കാതെ അന്യരെ ആശ്രയിക്കാതെ ഉപയോഗിക്കാം. ഇങ്ങനെയുള്ള മേന്മകൾ കാരണം, ടെലിവിഷൻ വിപുലമായി സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ള വികസിതരാജ്യങ്ങളിൽപ്പോലും ട്രാൻസ്സിസ്റ്റർ റേഡിയോയുടെ പ്രാചാരം വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ട്. സംവേദനം നടക്കുന്ന വേളയിൽത്തന്നെ റേഡിയോവിൽ അതു് റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്നതിന് സാധിക്കും. ഈ സാധ്യത റേഡിയോയുടെ ഇളമുറക്കാരനെന്നെങ്കിലും കൂടുതൽ പ്രിയങ്കരമായ ടെലിവിഷൻ പോലുമില്ല.

താരതമ്യേന പരാധീനതകൾ അധികമുള്ള ഭാരതത്തെ പോലെയുള്ള അർദ്ധവികസിത രാജ്യങ്ങളിൽ ജനങ്ങൾക്ക് അവരുടെ പാർപ്പിടങ്ങളിൽത്തന്നെ നേരിട്ട സന്ദേശം എത്തിച്ചുകൊടുക്കുന്നതിന് ഇന്ന് ഏറ്റവും പറ്റിയ മാധ്യമം റേഡിയോ തന്നെ. ചെറിയതിനും റേഡിയോയോടുകൂടി ലൈസൻസ് ഇല്ലാത്തതായതോടുകൂടി അവയുടെ ഉപയോഗം ക്രമാതീതം വർദ്ധിച്ചിരിക്കുമെന്നു തീർച്ചയാണ്. ഭാരതത്തിലെ ആകപ്പാടെയുള്ള സ്ഥിതിവിവരങ്ങൾ പരിശോധിച്ചാൽ, ഭൂപ്രദേശത്തിന്റെ വിസ്തീർണ്ണത്തിൽ 77 ശതമാനവും, ഒന്നല്ലെങ്കിൽ മറ്റൊരു ഭാരതീയ റേഡിയോ പ്രസരണിയുടെ ശക്തിപരിധിയിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്. ജനസംഖ്യയിൽ 88 ശതമാനത്തിനും പരിപാടികൾ പ്രയാസം കൂടാതെ ശ്രവിക്കുവാൻ സാധിക്കും. സാക്ഷരരല്ലാത്ത സാധാരണക്കാർക്കും മറ്റു കാരണങ്ങളാൽ അച്ചടിയിലൂടെ ആശങ്കയോടുകൂടി സ്വീകരിക്കുവാൻ വഴിയില്ലാത്ത പരാധീനർക്കും റേഡിയോ ഒരനുഗ്രഹമാണ്. റേഡിയോയോടുകൂടി അവരെല്ലാം ഒരു സന്തത സുഹൃത്തിനെപ്പോലെ സ്വാധീനിക്കാൻ സാധിക്കുന്നു. ഒരു കാലത്തു് ആഡംബര

ത്തിന്റെ പ്രതീകമായിരുന്ന റേഡിയോ, ഇന്ന് ഒഴിച്ചുകൂടാനാവാത്ത ജീവിതാവശ്യമായിത്തീർന്നതു് ഇതുകൊണ്ടുതന്നെ. ശക്തിയായ ഈ മാധ്യമത്തെ അറിവിന്റെ പുതിയ പട്ടികളാലൂടെ കാണിച്ചുകൊടുക്കുന്നതിനുള്ള ഉപകരണമായിത്തീർക്കുന്നതിന് ആദ്യകാലം മുതൽ സർക്കാർ തയ്യാറായി. ജീവിതത്തിൽ പ്രസക്തിയും പ്രാധാന്യവുമുള്ള എല്ലാ വിഷയങ്ങളും അതിലൂടെ അവതരിപ്പിക്കുന്ന വിവിധയിനം പരിപാടികളിൽ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിന് തയ്യാറാകുന്നതു് ഇതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ്.

നാടകങ്ങൾ, ചിത്രീകരണങ്ങൾ, ചർച്ചകൾ, പാട്ടുകൾ, നാടൻകലാരൂപങ്ങളുടെ രൂപമാതൃകകൾ സ്വീകരിച്ചു അവതരിപ്പിക്കുന്ന ഇനങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയാണ്, ആധുനികവിജ്ഞാനവും, വികസനപദ്ധതികളെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങളും അവതരിപ്പിക്കുന്നതിന് റേഡിയോയിൽ സ്വീകരിക്കാറുള്ള ശീലമാതൃകകൾ. ഇവയ്ക്കുവേണ്ടിയാണ് അന്താരാഷ്ട്രമായ ബലവ്യംബലം ഹിനതകളുമുണ്ട്. പുതിയ ആശയങ്ങളെയും അറിവുകളെയും യുക്തമായ രൂപത്തിൽ സ്വീകരിച്ചു ജീവിതത്തിന് കൂടുതൽ പ്രയോജനം കണ്ടെത്തുവാനുള്ള അടിസ്ഥാനം ശ്രോതാക്കളിൽ വരുത്തുകയെന്നതാണ് പരിപാടികളുടെ ലക്ഷ്യം. ശാസ്ത്രത്തെയും സാംസ്കരികവിദ്യയെയും പ്രസക്തിയുള്ളതും ജീവിതസംപർക്കിയായതും ആക്കുന്നതു സംബന്ധിച്ച പ്രക്രിയയെയും മനോഭാവത്തെയും ശക്തിപ്പെടുത്തുകയെന്നതാണ് പ്രധാനപ്പെട്ട കാര്യം. ശാസ്ത്രവും സാംസ്കരിക വിദ്യയും ജീവിതബന്ധിയായാലേ സാധാരണക്കാർക്ക് അവ സ്വീകരിക്കാനുള്ള സന്തോഷാവസ്ഥയുണ്ടാകൂ. ശാസ്ത്ര ചിന്തയിലധിഷ്ഠിതമായ ഒരു പുതിയ ജീവിത ശൈലി കണ്ടെത്തുകയും സ്വീകരിക്കുകയുമാണ് മോചനത്തിനുള്ള വഴി. ഇതു് മഹത്തായ ഒരു ധീരസാഹസികോദ്യമം തന്നെ.

കാർഷികരംഗം, വയലും വിട്ടും, റേഡിയോ ഗ്രാമരംഗം, തൊഴിലാളി മണ്ഡലം തുടങ്ങിയ പ്രത്യേക പരിപാടികളിൽ മുഖ്യമായും അംഗം മുന്പു പറഞ്ഞ ആശയങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നവയാണ്. വികസനപ്രക്രിയയുടെ അംശങ്ങളായ പരിപാടികൾക്ക് മുൻതൂക്കം നൽകി, വസതുതകളും പ്രവർത്തനസരണികളും ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നതു്. തിരുവനന്തപുരം നി

(ശേഷം 6-ാം പേജിൽ)

ചെലുടികൾ' ശ്രീമതി തങ്കമണി, രൂപ്യശീൽപത്തിന്റെ സാധ്യതകൾ ബോധപൂർവ്വം സംശ്ലേഷിച്ചു സംവിധാനം ചെയ്തു. സംവിധാനത്തിൽ ആ നാടകവും രചനയിൽ വാസു പ്രഭാപിന്റെ 'നേരവഴി'യും (കോഴിക്കോട്) മികച്ചുനിന്നു. അഭിനയത്തിൽ തിരുവനന്തപുരത്തിന്റെ 'അംബ'യിലെ ആനന്ദവല്ലിയും! - ഇനി രണ്ടു നാടകം ശേഷിക്കുന്നു.

വികസന പ്രക്രിയയും:

(5-ാം പേജിൽനിന്നു തുടർച്ച)

ലയത്തിൽ 1975-ൽ നടത്തിയ ആധികാരികമായ പഠനത്തിൽ കേരളത്തിലെ റേഡിയോ ശ്രോതാക്കളുടെ താൽപര്യങ്ങളുടെ ഏകദേശരൂപം വ്യക്തമായിട്ടുണ്ട്. നാട്ടിൻപുറത്തുകാരായ ആളുകളിൽ 80-95 ശതമാനവും ഇവർക്കുവേണ്ടി പ്രത്യേകിച്ചു സജ്ജീകരിക്കുന്ന പരിപാടികളെക്കുറിച്ച് ബോധവാന്മാരാണ്. അവരിൽ അറുപതു ശതമാനത്തോളം പേർക്ക് ഈ ഇനങ്ങൾ അത്യന്തം ഉപയോഗമുള്ളതാണെന്നാണ് അഭിപ്രായമുള്ളതു്. മുപ്പത്തിയെട്ടു ശതമാനത്തോളം ഉപയോഗപ്രദമെന്നു പക്ഷക്കാരും. രണ്ടു ശതമാനം ആളുകൾ പ്രയോജനരഹിതമെന്നു കരുതുന്നവരുമാണ്.

നമ്മുടെ നാട്ടിൽ പ്രചാരപ്രദം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള പുതിയയിനം വിത്തുകളും പുതിയ വിളകളും ഉദാഹരണം കൊക്കോ, റോബസ്റ്റാ വാഴ, റബ്ബർ തുടങ്ങിയവ സ്വീകാര്യമാക്കിത്തീർക്കുന്നതിനുള്ള അന്തരീക്ഷം സുറഷ്ഠിക്കുവാൻ ഏറ്റവും അധികം സഹായിച്ചതു റേഡിയോ പരിപാടികൾ ആണ്.

അതുപോലെ നാട്ടിൻപുറത്തുകാരെ ജീവിതത്തെ സാരമായി സംപർശിച്ചിട്ടുള്ള കോഴിവളർത്തൽ പുതിയ കന്നുകാലികളുടെ പരിപാലനത്തിലൂടെയുളവാത്ത ക്ഷീരോൽപ്പന്നങ്ങളുടെ സമൃദ്ധി തുടങ്ങിയവയും ഇന്നത്തെനിലയിൽസാധ്യമായിത്തീർന്നതു് റേഡിയോയുടെ അവിരാമവും നിരന്തരവുമായ സഹായം കൊണ്ടുതന്നെ. ഈ നാട്ടിലെ ഹരിതവിപ്ലവത്തിന്റെയും ചുവപ്പു വിപ്ലവത്തിന്റെയും ചരിത്രം വസതുനിഷ്ഠമായ നിഷ്പക്ഷമായും പരിശോധിക്കുമ്പോൾ അവ സാധ്യതപ്രായമാക്കുന്നതിൽ പ്രക്ഷേപണപരിപാടികൾ നിർവഹിച്ച പങ്കിനെപ്പറ്റി വാചാലമായി പലതും പറയുവാൻ ഉണ്ടാകുന്നതാണ്. ശബ്ദവിപ്ലവത്തിലൂടെ ഒരുക്കിയ ഈ വിപ്ലവത്തിന്റെ ശീതപിങ്കൾ നിശബ്ദമായി നിസ്വാർത്ഥസേവനം നടത്തിയ റേഡിയോ നിലയങ്ങളിലെ പ്രവർത്തകരാണെന്നു വസതുതയും അതിൽ രേഖപ്പെടുത്താതിരിക്കുകയില്ല.

ജനജീവിതത്തിൽ റേഡിയോ വരുത്തിയ മാറ്റത്തിന്റെ പ്രകാശരേഖകൾ കാണിക്കുന്നതിന് ഒരു ഉദാഹരണം കൂടി ഇവിടെ ഉദാഹരിച്ചുകൊള്ളട്ടെ. നമ്മെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം കടംബക്ഷേമ പരിപാടികൾ വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ട ഒ

ന്നാണല്ലോ. കടംബാസൂത്രണത്തെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ മുഖ്യമായി ഏതു ബഹുജനമാധ്യമത്തിലൂടെയാണ് സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളതെന്ന് ഒരു സാമ്പിൾ സർവ്വേയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സജ്ജീകരിച്ച വസതുതകൾ വ്യക്തമാക്കുന്നുണ്ട്. കടംബാസൂത്രണസന്ദേശം ആദ്യമായി അതു സ്വീകരിച്ചവരുടെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടതു് പത്രമാസികകൾ വഴിയും റേഡിയോ വഴി ആയിരുന്നു എന്നും ഈ സർവ്വേയിൽ വളരെ വ്യക്തമായി തെളിഞ്ഞു.

1981-ലെ കാനേഷുമാരി പ്രകാരം ഭാരതത്തിലെ ആകെ ജനസംഖ്യ 68 കോടിയിലധികമാണ്. (68,38,10,051) ഇതിൽ സാക്ഷരരായവരുടെ എണ്ണം ഇരുപത്തിമൂന്നു കോടിയോളം വരും. (23,79,91,932) ഈ ജനസമൂഹത്തിൽ 88 ശതമാനത്തേയും സമീപിക്കുവാൻ സ്വീകരിക്കാവുന്ന ബഹുമാനമായ മാധ്യമമാണ് റേഡിയോ. മറ്റേതെങ്കിലും ഒരു മാധ്യമത്തിന് ഇത്രയധികം സാധാരണ സ്ഥാപിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ല.

കേരളത്തിലെ കാര്യം എടുത്താൽ റേഡിയോയുടെ സ്വാധീനപരിധി ഏറെ മെച്ചപ്പെട്ടതാണെന്നു കാണാം. എടുത്തു പറയേണ്ടതാണ്. കേരള സംസ്ഥാനത്തെ ജനസംഖ്യ 2,54,03,217-ആണ്. അതിൽ 1,75,71,819-പേർ സാക്ഷരരും. ഇവിടുത്തെ ജനസംഖ്യയിൽ 95.6 ശതമാനത്തിനും റേഡിയോപരിപാടികൾ പ്രയാസം കൂടാതെ ശ്രവിക്കുവാനുള്ള സാധ്യതയുണ്ട്. 1980 സെപ്റ്റംബർ അവസാനംവരെ യുള്ള സ്ഥിതിവിവരങ്ങളനുസരിച്ചു ഇവിടെ, കേരളത്തിൽ പതിനേഴുപേർക്ക് ഒന്ന് എന്ന ക്രമത്തിൽ റേഡിയോ സെറ്റിന് ഉണ്ടെന്ന കാര്യവും പ്രസ്താവിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

ടെലിവിഷൻ

ഭാരതത്തിൽ ദൂരദർശൻ ആരംഭിച്ചതു് 1959-സെപ്റ്റംബർ 15-ാം തീയതിയാണ്. ചലച്ചിത്രം, ഓരോ വീട്ടിലും എത്തിച്ചുകൊടുക്കുന്ന സംവിധാനമാണിതെന്നു പറയാം. റേഡിയോയുടെ സാങ്കേതിക വളർച്ചയും പരിപൂർത്തിയുമാണ് അതിൽ കാണുന്നതു്. റേഡിയോയെപ്പറ്റിയും ചലച്ചിത്രത്തെപ്പറ്റിയും പരാമർശിച്ച കാര്യങ്ങൾ പൊതുവിൽ ഇതിനും ബാധകമാണ്. വികസനപ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് അതിവിപുലവും ശക്തവുമായ സഹായം നൽകുവാൻ ദൂരദർശനുള്ള കഴിവു നിസ്തർക്കമാണ്. 1976-ൽ ഉണ്ടായ സെറ്റിംഗ് (സാറ്റൈലൈറ്റ്) ഇൻസ്ട്രക്ഷണൽ ടെലിവിഷൻ എക്സ് പെരിമെന്റ്) ഈ വസതുത വ്യക്തമാക്കുകയും ചെയ്തു.

ബഹുജനമാധ്യമങ്ങളിൽ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ഒന്നായ ടെലിവിഷൻ ഭാരതത്തെപ്പോലെ ദരിദ്രമായ ഒരു രാജ്യത്തു് പ്രചരിക്കുന്നതിനും സ്വീകരിക്കുന്നതിനും പ്രതിബന്ധമായി നിൽക്കുന്നതു് അതിന്റെ വിലകൂടുതലും സാധാരണക്കാർക്ക് അതിനൊരു പോംവഴി കണ്ടെത്തിയാൽ സാധാരണക്കാർക്ക് അതിലൂടെ പ്രയോജനം പൂർണ്ണമായതോതിൽ സ്വീകരിക്കുന്നതിനുള്ള വഴിതെളിയും.

ജനജീവിതത്തിൽ റേഡിയോ വരുത്തിയ മാറ്റത്തിന്റെ പ്രകാശരേഖകൾ കാണിക്കുന്നതിന് ഒരു ഉദാഹരണം കൂടി ഇവിടെ ഉദാഹരിച്ചുകൊള്ളട്ടെ. നമ്മെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം കടംബക്ഷേമ പരിപാടികൾ വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ട ഒ